

L'Esquella de la Torratxa

Any XLII :: Número 2121

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 5 de Setembre de 1919

SETEMBRE

Ceres.— Vols que te'n dongui un gotimet?
Bacus.— Gràcies, noia. Me l'estimo més passat pel
cedàs i pel «fielato».

Vapors TAYÁ

Servei bisetmanal entre BARCELONA i GÈNOVA per vapors rapidíssims de gran luxe

VAPOR CAPITÁ REVUELTA

SORTIDES. — De Barcelona: Els dimecres a la 1 de la tarda. — De Gènova: Els dissabtes a la 1 de la tarda

Gran confort - Servei restaurant de primer ordre - Concert en els menjars - Perruqueria - Manicura - Quartos de bany, & &

VAPOR TERESA TAYÁ

SORTIDES. — De Barcelona: Els dissabtes a les 7 de la tarda. — De Gènova: Els dimecres a les 7 de la tarda

Per a informes dirigir-se a les oficines

FILLS DE JOSEP TAYÁ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2. — Telèfons 841-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A. — BARCELONA

EN MADRID: Conde Xiquena, 8

EN GÈNOVA: Carpi & Figli (Portici Vittorio Emanuele)

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

EXPOSICIO I VENDA
DE

Articles per a Regalo

SECCIÓ ESPECIAL

Preu únic: **3,25** pessetes

GRAN ASSORTIT en objectes propis
per a festejos y festes majors

BARRETS DE PALLA

ARTICLES PER A VIATGE, SPORT I BANY

Neveres i geladores

Mobles de fusta, metall i vímet. - Taules, bancs i cadires per a jardí
Bruses, Boas, Roba blanca, Ombrel·les,
Bastons, Paraigües, Vanos, Guants, Camiseria,
Gèneres de punt, Calçats, Màquines parlants

NOTA. — Pròximament inauguració de noves seccions.

CALÇATS A PREUS DE FABRICA

MODELS DE GRAN NOVETAT

MODELS PRÁCTICS PER A PEUS DELICATS

**CALÇATS FINS
I ECONÓMICS
DE TOTA MENA**

LA FRANCO ESPAÑOLA
, ESCUDILLERS, 25
BARCELONA

VENDES AL ENGROS I AL DETALL

BAZAR

— DE LA —

UNION

Utils per a escriptori
Tintes bones qualitats

Carrer Unió, 3
BARCELONA

SOLER Y TORRA GERMANS, Banquers

VALORS-GIROS

CANVI-CUPONS

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsucès, n.º 1

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

MOSAIC

LA LLEVOR

La guerra social té semblances amb la guerra de debò. Hi han morts, ferits, presoners i concentrats. De morts i ferits aquesta vegada—aquesta vegada vol dir des del 24 de març al 2 de setembre, dia de l'aixecament de l'estat de guerra—no n'hi han hagut. De presoners, sí: Els que no havien estat prou combatents, però que eren perillosos, foren desterrats.

Les colònies estiuenques tenen una petita subcolònia forçada. Són sindicalistes exilats. Prenen banys, fan

excursions, tasten els fruits de la terra i frueixen del repos i de la natura. Són com autèntics estiuejants, però no ho són ni en fan. Són martres errants, són ambulàncies apostòliques, són llevors que corren empeses pel vent de l'ordre.

Nosaltres hem trobat una d'aquestes colònies sindicalistes. Com—ens diguerem—X... en aquest poble? X... estiuejant mentre a Barcelona els seus pateixen i lluiten?

—No estiuegem—ens respongué;—complim condemna. Hem d'estar a doscents kilòmetres de Barcelona i ens hi estem, però fem banys de propaganda, excursions de proselitisme, tanteigs de germanor proletària.

Tenim davant el mar i era d'or en la tarde serena. El bon sindicalista acabà afirmant complagut:

—Créguim, està bé aquest poble.

Nosaltres, naturalment, responguérem:

—Sí, és bonic. Té bona platja i bon panorama.

El sindicalista rectificà els nostres entusiasmes d'estiuejadors.

—No, vui dir que està bé per a les «ideies». Ja hem sindicat els pescadors.

—Que diu que ja no maneu?

—¡Otra que ¡Dios!... Vente a verme el domingo por la tarde a la Plaza de Cataluña y verás si mano o no mano.

PUJAROL

De la mar, de la muntanya, de les cases blanques, de les platges i de les roques n'havien fet un sindicat. Eren com l'almirall Marquet, aquell que volia posar en el llom de tots els peixos mediterranis les quatre barres catalanes. Ells hi posarien el segell del sindicat.

Aquest número a sigut
revisat per la censura
governativa.

QUI TÉ LLENGUA A PALAU VA

Després de sis mesos d'estat de guerra, i de vuit d'aquelles famoses jornades plebicitàries, un home se pregunta: Què s'ha fet del catalanisme? No haurà mort com un partit qualsevol, com els posibilistes, com els fusionistes, com l'esquerra? Separem les eleccions i no'n resta d'ell més que un episodi filològic, l'episodi de les que podríem nomenar de les aventures i tribulacions de Mossèn Alcover.

Donant-li diners per a que faci el diccionari de la seva llengua, que a l'ensem, és la llengua catalana i la de Mossèn Alcover, dues llengües distintes i un sol diccionari verdader. Vingueren articles a l'A B C, proposta de subvenció en el ministeri d'Instrucció Pública, i finalment, el nostre Alomar s'indignà i protestà de semblants subsidis, otorgats exclusivament per a maltractar a l'Institut d'Estudis.

Però mossèn Alcover ha arribat fins al rei. L'anècdota potser no és d'aquests dies, però el canonge mallorquí ha entrat a Palau. Veureu... Un dia va rebre un telegrama apremiant: «Posis en camí, per a afer diccionari.» I la firma, ben clara: «Alfonso». Es el rei—digué mossèn Alcover. Els canonges volgueren retenir-lo, però endebades: —No pot ésser—respongué;—el rei me crida.

Sortí cap a Madrid. A Madrid sortí cap a Palau. Detenció i parlament. Mossèn Alcover ho afirma ben alt: —Compleixo ordres reials. Els alabarders i els palatins se inclinen davant d'aquell capellà que mostra un telegrama firmat «Alfonso». I passa. I arriba a la cambra reial. El monarca comprèn l'erro i, benèvol, l'excusa, i escolta de mossèn Alcover la seva obra i l'encoratja, però ell, la veritat, no havia posat cap telegrama.

Després va saber la veritat. Sí, l'autor del telegrama se'n deia realment d'«Alfonso». Era don Alfonso Sala, diputat per Terrassa, que per a molestar a la «Lliga» gestionava la subvenció al diccionari de la llengua de Mossèn Alcover.

PARADOX

MUNICIPALESCA

Pedres a la teulada

La puja experimentada en el preu del pa, ha sigut causa de que el senyor Martínez Domingo hagi excitat el zel dels Tinents d'Alcalde, als que ha recomanat que persegueixin les infraccions comeses pels forners, respecte al pes i qualitat.

Dubtem que la recomanació tingui eficàcia. Les campanyes entaulades contra els comerciants en articles de

—Què't sembla la solució?
Serà gall?... serà gallina?
—Mentre no sigui capó!...

consum, solen quedar sempre, per desgràcia, reduïdes a focs d'ence-nalls. Els Tinents d'Alcalde, encarregats d'aplicar la sanció als defraudadors, són als districtes, en sa immensa majoria, per altra cosa que per a vetllar pels interessos del veïnat.

El senyor Martínez Domingo ha fixat ara la seva atenció en el pa. I la llet? I el carbó? I el vi? I el xocolata? L'Ajuntament que no pot, certament, resoldre el problema paorós de les subsistències, està, en canvi, facultat per a fer complir l'obligació en que estan els detallistes de no abusar de les circumstàncies excepcionals que per desgràcia atavessem.

Aquest deure municipal incumbeix precisament als Tinents d'Alcalde, víctimes de la febre d'homenatge, de les competències honorífiques que entre ells s'han despertat.

Una fiscalització escrupulosa i continuada, una fidel observància de les O. M. i dels acords presos pel Consistori a propòsit de la matèria, determinarien, sinó una baixa en els preus dels articles de primera necessitat, el que se donés als compradors la part i la qualitat corresponent a la quantitat que se li exigeix.

Això, tan senzill a primera vista, és més difícil i exposat que pronunciar en sessió mitja dotzena de discursos amb mires a la premsa, que és tant com dir a la galeria.

Els Tinents d'Alcalde, als que ha encarregat el senyor Martínez Domingo que guardin al públic de la cobdícia dels forners, se troben atrafegats en la preparació de les pròpies glorificacions apoteòsiques.

Glorificacions, qual resultat depèn, precisament, de la voluntat dels industrials i venedors a la menuda, contra els que caldria procedir d'observar-se lo manat per l'Alcalde respecte als forners.

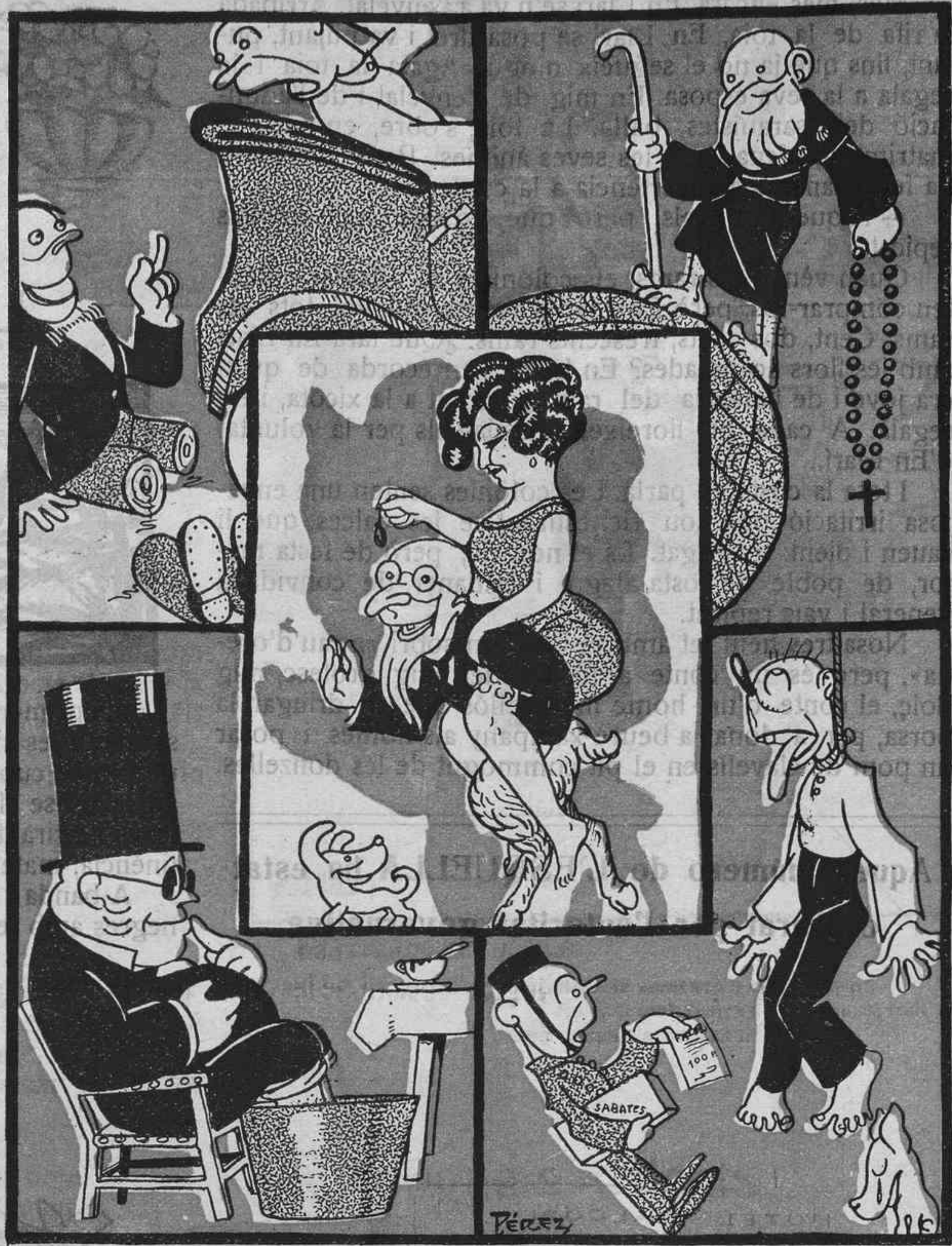
JUST

A CAU..... D'ORELLA

En Llarí, el magnífic

Tots els «a cau d'orella» que's pogueren treure de totes les festes majors de Catalunya, estan continguts en la nostra història. Totes les xafarderies estiuenques, també. Un home les recull totes, omplint la vida i les converses de tota la costa de Llevant. Aquest home se diu Llarí. Nom breu, nom punxant, nom per a la història.

Modes d'estalvià el calçat, ara que la pell i el cuiró sembla que s'han apujat.

La seva sembra un conte d'En Daudet, un conte meitat per meitat grotesc i sentimental.

En Llarí, el pobre, ara el Magnífic, adovava xarxes i barcots de pesca abans de la guerra. Després, apremiat pels mariners i els comerciants, ne feu una, de barca. Després dues. Després dues centes. Si hagués tingut homes i dressanes hauria fet trasatlàntics, perquè si el seu saber era per a els llauts, l'ànima la tenia de constructor de trasatlàntics. En quatre anys se feu ric. De ric passa a mil·lionari.

Ja és un «nouveaux riche». Què farà En Llarí? Primer comprar una casa. Després de la casa, un automòvil. Però com que un te l'esperit viatger, En Llarí va amunt i avall de la carretera, passejant-se. Això és poc. Un Fiat, encara que porti al Llarí, no produeix admiració. Aleshores, En Llarí, fa una crida, convidant al poble de Villassar a beure xampany. No pas als amics, ni als pescadors, ni a la colònia: a tot-hom. I el poble anava a beure xampany a câ'l Llarí. Fou una festa bàquica, digna d'un proconsul romà, forçat de les Galies o d'Espanya.

Més, més encara. En Llarí se'n va a l'envelat. Arribada la rifa de la toia, En Llarí se posa dret i va pujant, pujant, fins que ja no el segueix ningú. Agafa la toia i la regala a la seva esposa. En mig de l'envelat i de l'admiració dels sarauistes, balla. La toia, s'obre, en mig del matrimoni, ufana, com les seves ànimes. Però En Llarí, ha fet, abans, una advertència a la cobla:

—Toqueu un vals, però que no sigui lent; un vals repicat.

Quan vénen els rams, els colonials de Vilassar, intenten comprar-los, però En Llarí s'avensa. Ell vol tots els rams. Cent, dos cents, trescents rams. ¿Què farà En Llarí amb les flors acaparades? En Llarí s'enrecorda de quan era jove i de l'alegria del ram comprat a la xicota, i els regalà. A cada pit floreixen uns clavells per la voluntat d'En Llarí...

I tota la costa en parla. Les colònies senten una envejosa irritació pel nou ric, estirant-se les calces que li cauen i dient: tot pagat. És el nou ric, però de festa major, de poble de costa alegre i cridaner, de convidada general i vals repicat.

Nosaltres hem fet amb el Llarí un sobri «a cau d'orella», però és un conte a lo Daudet, mig grotesc, mig dolç, el conte d'un home meravellós que fa dringar la borsa, per a donar a beure xampany als homes i posar un pom de clavells en el pit commogut de les donzelles.

Aquest número de L'ESQUELLA ha estat censurat per l'autoritat governativa

L'entrada al poble

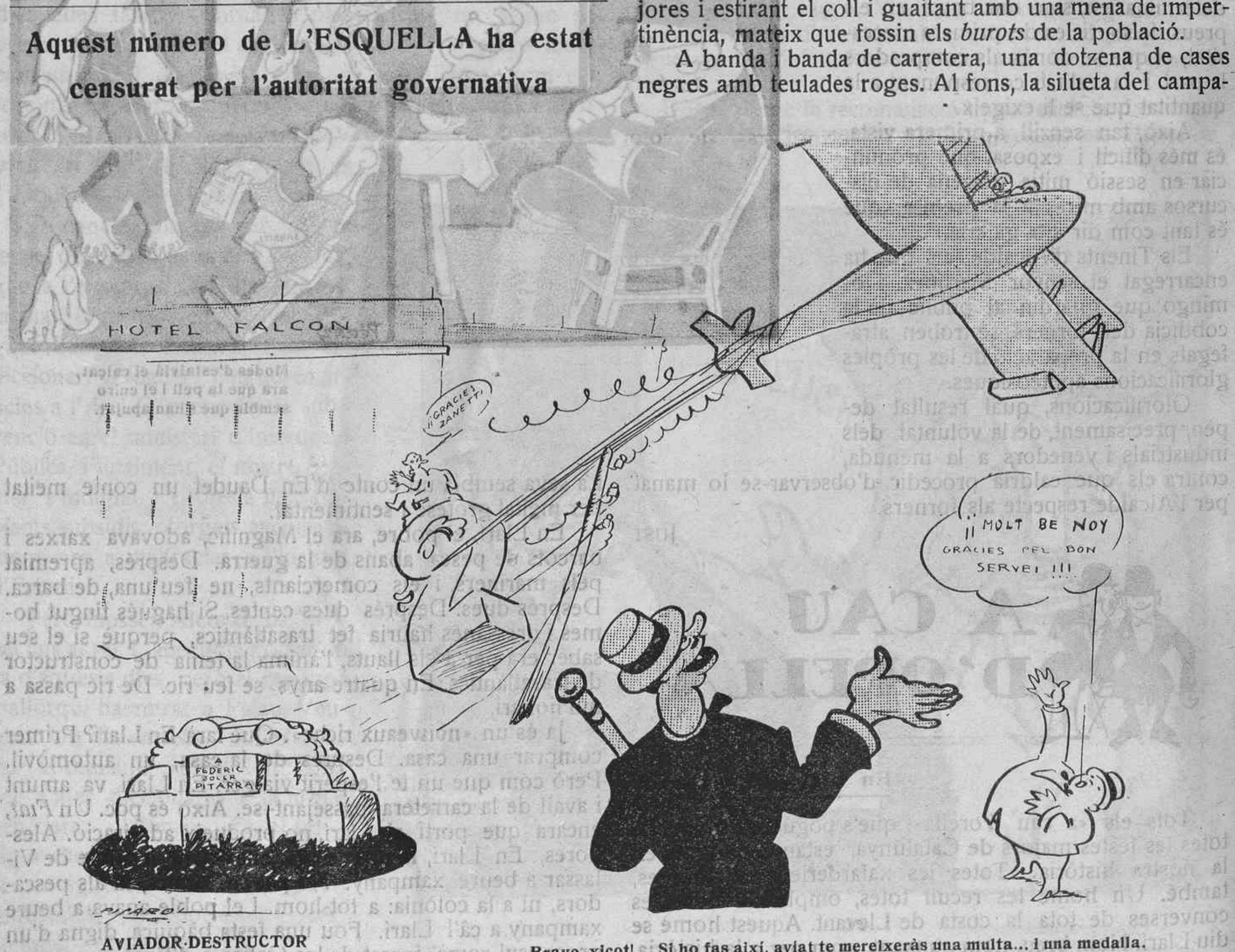
l' hora escassa de *trotillo*, quan la tartana fou arribada al cim d'un turonet i a la vista d'un cementiri voltat d'oliveres, un cementiri amb xiprers i tanca primitiva d'aquells que'ns repetia sovint el mestre Urgell, el tartaner ens digué:

—Ja hi som.

I efectivament, ja hi fórem.

Els primers indígenes que tingueren a bé saludar-nos sigueren les cigales i les oques. Les cigales dedicant-nos un himne cubista: xec-xec-xec-xec... Les oques, les *liues* apropant-se al veícol amb el llur posat de senyores majores i estirant el coll i guaitant amb una mena de impertinència, mateix que fossin els *buots* de la població.

A banda i banda de carretera, una dotzena de cases negres amb teulades roges. Al fons, la silueta del camp-

nar a mig fer indicant la pobresa secular de la parròquia. A l'oïr el picaroleig de l'animal, els veïns surten tots a batxillejar; a les portes, la mainada; a les finestres, les dones.

—Són musics—sentim que diuen entre elles.

Els de la tartana, ens coneixem bé prou, puix tots som de la família, el pare, la mare i tres bordegaços, ens guaiem l'un a l'altre.

—Què ho deu fer que ens prenguin per musics?

—Pot-ser s'han pensat que el *tripode* de la màquina de retratar és un clarinet...

—Deu ésser perquè anem amb guardapols i es creuen que és un uniforme...

El tartaner ens treu de dubtes:

—No s'enquimerin. Per la gent d'aquí, tot aquell qui no és del poble, es un music. Quan veuen una persona per primer cop, sempre pensen: deu ésser un music. Si aqueix un va molt mudat, music; si vesteix pellingos, mentre dugui barret, music.

I veiem clar que això prové de que per aquest poble tranquil i pacífic no s'hi apropen altres cares estranyes que les dels marxants i els musics de les cobles. I com que an els marxants se els coneix per la bossa al coll i la caixa a l'esquena, vetaquí per què, segons ells, tots els altres no poden ésser altra cosa que musics.

S'atura, per fi, la tartana davant la taverna hostal; lo millor, lo més animat del poble.

Baixem; saludem als de la casa que són poc o molt parents, i ja ens esperen al portal.

Més dones i més mainada.

—Quí són?

—Mireu... han arribat musics.

Unes quantes oques més i un tocino gras, de color de rosa, travessen el carrer en direcció a l'era. Des d'on som se sent el soroll de la màquina trilladora.

Mentre pugem l'escala per a anar a deixar els trastos tornem a sentir:

—Deuen ésser musics!...

Ara ho diuen els homes, una colla de bons pagesos que xerrant i discutint al voltant d'una llarga taula, davant d'uns gotets de garnatxa, ens han vist passar.

Ens hi apropem, i aviat ens enterem de lo que no falla mai, per desgràcia: el més bebedor i el més mal parlat del poble és el més federal (perdona'l Pi). Però també el que té més bons sentiments.

Mireu si serà bona persona que fins ens convida a beure:

—Garnatxa pels senyors!— diu—que així sonaran millor.

Ah, tafumet! Han arribat musics?—fa el batlle escapant unes cartes greixoses.

I nosaltres, al veure tantes mosques a tot arreu i sentir-ne les fiblades, contestem:

—Home... musics precisament no ho som, però aviat tocarem... Aviat tocarem *el dos*.

El senyor Palaudàries dóna consells a un jove que cerca muller.

—Si és cert que't vols casar—li diu—cerca una dona que sigui nedadora.

—Nedadora?... i per què?

—Perquè totes les que saben nedar han après de tenir la boca tancada.

MANTECADO FET A CASA

—Nois, ja començo a estar cansat.

—No rodi amb temps de vals, papà; rodi amb temps d'americana.

Els llonguets calents de les dèu del matí

IXÒ de la guerra ho ha canviat tot, àdhuc l'hora dels llonguets calents. Tot bon barceloní sap que l'hora del tal requisit era a les quatre de la tarde, com la del the és a les cinc. I el barceloní va errat; quan arribin els dies negres del hivern i a quarts de cinc ja sigui tot fosc, i un aire fret i una plugeta glaçada li apressi el pair i li faci sentir la rateta en el ventrell, ell anirà al forn de l'Orient, an aquell d'entrant al carrer de Tallers, al dels Canvis, al del carrer d'Escudillers, a qualsevol de les fleques immortalitzades per llurs llonguets calents a les quatre de la tarde i se trobarà amb que no n'hi han, amb que els llonguets calents són a les dèu del matí i que si vol res calent an aquelles hores que mengi castanyes torrades o vagi a la Plaça Nova a comprar dèu cèntims de mongetes bollides.

Llonguets calents a les dèu del matí?... Poca-soltes, més que poca-soltes! Digueu, flequers: qui té gana a les onze del matí?; qui, vestit de senyor, anirà per aquests

carrers de Déu tirant pessics al llonguet que's porta a la butxaca de l'abric? Ningú.

Però hi ha més. Hom se lleva i demana l'esmorzar; sí, eh?, esmorzar m'has dit.

—Pepeta, l'esmorzar.

—No hi ha pa.

—Done'm llonguet.

—No hi ha llonguet. Fins a les deù no en venen, i calents.

Surts de casa rabiós, treballes; a les deù la rateta te corre, entres a un forn i demanes un llonguet. La mestressa n'agafa un amb un drap tot de dobles i te l'allarga amb prudència; tu el prens, fas un bot enrera i crides:

—Bony!

—Què té?

—Crema, bony!

—No, home; és calent.

Te'l fiques a la butxaca i surts al carrer; un senyor te diu:

—Miri que's crema.

—Eh?

Fiques mà a la butxaca i te trobes amb el llonguet que encara fuma. L'apretes, s'aixafa tot i regala aigua. Empipat, el llences contra una paret i an allí resta enclastat, i és que allò no és un llonguet, és una truita a la francesa.

HOMES, DONES I ALTRES ANIMALS

El "curridu" de segona zona

L'«*curridu*» de segona zona és, en el fons, un desgraciat. Ell no s'ho creu, però ho és. Cap *curridu* es coneix el fons. El «*curridu*» de segona zona és desgraciat com un lloro vell, com un «urbano», com un xileno a Europa, com un Don Clodoaldo al Marroc, com l'amo d'un music-hall quan el governador no està per jocs. Però ell no ho sap. Ell se creu molt viu, viu *com d'aquí a Lima*. Fa moltes postures i diu paraules estranyes. Tenia relacions, com tothom, amb una noia beneita del barri i s'hauria casat, com tothom; però des de que va començar a aficionar-se a la *vivor*, i una nit passada amb la primera cupletista el va consagrar *curridu*, renyí amb la noia beneita—beneita com ell i desgraciada—perquè el casar-se no fa *curridu*.

Ell és, potser, de Gràcia, o del Poble Nou, o del Clot, i fill d'un llauner, o d'un fuster, o d'un betes-i-fils propici a la caricatura, si en el barri hi hagués algú—que no hi és—capaç de fer broma del betes-i-fils. Ell, quan a Barcelona, amb altres fills de fuster o de llauner, oficia de *curridu*, no confessa el seu origen a ningú. Creu que ésser fill de fuster és una cosa que no vesteix. Els seus coterranis, que no coneixen la *vivor* del *curridu* i lo juer-

guista que és, tenen per ell una gran admiració. Ell els desprecia com se desprecia a tota la pobre gent: bracejant molt al caminar, aixecant les espatlles i rient per sota el nas, que és com riuen els *curridus* de segona zona i les segundames.

El *curridu* de segona zona, quan surt, disposat a fer de les seves, fa una gran volta per a que el vegin, abans d'agafar el tramvia, els desgraciats que es queden al barri i sàpiguen que se'n va de *juerga*. Els del barri s'admiren, se revolucionen, expliquen les seves fetes: una nit va arribar a casa al migdia, una altra va comparèixer amb automòbil; una vegada al Cassino va ensenyar set postals, dedicades an ell, de set noies vestides d'una manera estranya; una altra, aquella cupletista que va venir per la festa major a cantar la ximpleria de *El Relicario* i sis o set ximpleries més, va resultar amiga seva...

Quan el «*curridu*» de segona zona és dalt del tramvia, camí de la Rambla, ja ha perdut tota la seva *vivor*, ja se li coneix que ve de fora, ja és un pobre qualsevol. Per a animar-se, parla en andaluc al cobrador que, naturalment, se queda molt estranyat. A Barcelona se sent més pobre home que mai. Però segueix amb l'andaluc, i parla d'*arrimarse*, i d'un *chavea*, i d'un *blanco*, i d'una *mosita mú pintorera*. I paga les consumacions d'un ballarí de tango, d'un marquès federal, d'un *croupier*, d'un que no és *croupier* ni ballarí ni marquès. I paga vuit pessetes de plàtans a una pobre noia que diu que és cupletista.

I primer el planta l'un, després el planta l'altre, després l'altra. I es queda sol, a la fi. Això passa a dos quarts de tres. Heu's aquí la tragèdia del *curridu* de segona zona. Se'n podria anar a dormir com fa la gent com cal, però això no li convé. Si no el veien *retirar*, tota la seva fama de *tremendu* se'n aniria en orris.

I el pobre home s'assenta en un cafè a esperar les cinc. S'adorm damunt el cafè amb llet; ja no parla andaluc, se confessa, en els fons, que ha sigut un *primo*.

A la fi sona la campana del primer tramvia. Allavors se torça la corbata, se desfà el pentinat, se posa al trauc una flor mústega que duia a la bulxaca.

Quan deixa el tramvia, ja a la segona zona, els feliços que han dormit d'un són tota la nit se'l miren amb enveja.

LL. C.

PIM... PAM... PUM... PER CARTA

El millor argument pràctic que coneixem contra la galdosa costum del desafió és la següent anècdota, que no'm negaran le un regust ianki ben pronunciat.

Un periodista rep aquesta carta:

«Cavaller: crec que és inútil enviar padrins a un pocavergonya indecent com vostè. Per això em decideixo a suprimir aquesta fórmula i tinc el gust de bofetejar-lo per la present.

»Li suplico, doncs, que es tingui per bofetejat en ambdues galtes, podent-me agrair que no m'hagi pres la molèstia de agafar un garrot i trencar-li per les costelles.»

El periodista respon tot seguit:

«Incomparable adversari: conformant-me en tot i per

VBIAM SI ENS ENTENEM

—Es dir que tu vols que't dongui part dels meus d'iners?
 —No, home... Lo que jo vui és ajudar-lo a portar la càrrega...

tot del que'm diu en la seva grata, li dono les més afectuoses gràcies pels dos màstecs que s'ha servit enviar-me per escrit, en lloc de venir-me a pegar amb una estaca.

»Bofetejat per carta, tinc el sentiment de participar-li que'm decideixo a contestar immediatament, enviant-li, adjunts, sis trets de revòlver que li dirigeixo al cervell: Pim... pam... pum... pim... pam... pum...

»Li prego, doncs, que es dongui per mort tan prompte hagi acabat de llegir les presents ratlles.

»Saludant respectuosament el seu cadàver, se repeteix de vostè... etc.»

Ianki!... ianki!...

XARAU

NOVEDADES

Com tinguérem el gust de insinuar l'altre dia, a l'afortunada campanya d'En Santpere, seguirà la d'En Pep Bergés, que comença demà.

Els cartells diuen «temporada de invierno»; però creiem que els seus confeccionadors s'han precipitat. No hi ha tal hivern, encara. Tot just els raïms comencen a madurar, i no val a treslladar de lloc de calendari les estacions. Convinguem amb que la cosa estarà molt més en son lloc, si es declara que la «temporada» que's va a començar és la de tardor... otoño... No els sembla?...

Heu-vos aquí, doncs, que demà, dissabte, dia sis de setembre inaugurarà ses funcions en el magnífic Teatre de «Novetats» una esplèndida companyia d'opereta i sarçuela espanyoles baix la direcció de aquell gat dels frares que's diu Pepet Bergés i que compta amb tantes simpaties entre el públic barceloní.

Funció inaugural, un gros aconeteixement: represa de la clàssica i celebrada opereta espanyola *El barberillo de Lavapiés*.

POLIORAMA

Amunt i crits... que ja hi tornem a ésser!

En Ricard Güell, indiscutible «fenòmeno» de la «Santa i venerable ordre de la barrila», ha tornat a presentar-se davant del nostre públic, dirigint, si fa no fa, els mateixos estimables elements de la passada temporada.

I no cal dir que, tractant-se d'una companyia d'un tan envejable conjunt com la que dirigeixen el gran Güell i la simpàtica Asquerino, de la qual formen part l'extra-superultra «corrido» noi Parreño i la «mata corazones» Mareca, cada dia més formosa i captivadora, i l'«ex-joven galante» López Alonso; la nostra gent hi fa cap, i pels «llenazos» que tenen, ningú diria que la major part de la clientela del Poli, es troba encara estiuejant a Caldetes, a Tiana, a Ribas i a Sant Celoni.

De manera que, a jutgar per lo que hem vist en aquests darrers dies, quan els parroquians tornin d'estiuejar, es trobaran en que altres més «madrugones» els hi hauran pres el seient. I hauran de dir: «Hostes viudran que... del Poli ens treuran».

Els empresaris del susdit teatre, malgrat la calor que encara apreta, han augmentat 14 kilos i mig, lo qual no ens sorpren, puix ja és sabut que la satisfacció engreixa.

Endavant les atxes i que durí!

El primer estreno sensacional ha sigut la comèdia en tres actes *Secretaria particular* que a la «Villa del oso» va tenir un gros èxit.

Els seus autors En Linares Becerra i l'Antoni Estremera, han demostrat a En Muñoz Seca que la seva escola segueix tenint deixebles i cal regonèixer que no estan del tot malament dintre del gènere dit «strakan», puix la gent hi riu força que és «lo que se trata de demostrar» en aquests temps que ja es passen prou tragèdies a casa.

En Güell molt just, treballant amb tanta fe com voluntat i bon acert. Força bé En López Alonso i els demés, contribuint al bon conjunt.

Hi ha *Secretaria* per a dies, car cada dia són més els que van al teatre amb l'exclusiu fi de passar unes hores divertides.

El teatre ha sigut objecte de molt acertades reformes, ordenades per la Junta d'espectacles.

BOSQUE

Després de una sèrie de funcions de varietés, que no arribaren a escalfar aqueix vastíssim saló d'espectacles gaire més del que s'havia escalfat amb la temperatura normal d'aqueix estiu xafogós, vingué la curta temporada de vodevil, amb el gran Santpere al davant i portant per galan el graciosíssim Font.

En els pocs dies de treballar aquí aqueixa afortunada companyia, s'han donat les més celebrades obres del repertori alegre i per a demà s'anuncia la molt aplaudida obra dramàtica de l'Amichatis *Los arlequines de seda y oro*.

GOYA

Diumenge que vé, inauguració de una gran temporada de cine i varietés, anunciant-se com a plat fort, entre les pel·lícules sensacionals, *La cabaña de Tom*, que és de aquelles que fan plorar als predestinats i trenquen el cor a les ànimes febles (Ail).

Entre mig de les cintes espeterrants se donaran diversos números de circ o de music-hall entre els quals cal remarcar: *The Fremes*, *Trio Americanitas*, *Les Bery-Frey*, *Hermanas Besson* i la rondalla aragonesa *La Invencible*, que entusiasmarà cada nit als morenos, com si ho estéssim veient.

Bona sort... i vinguen drames i comèdies ben aviat.

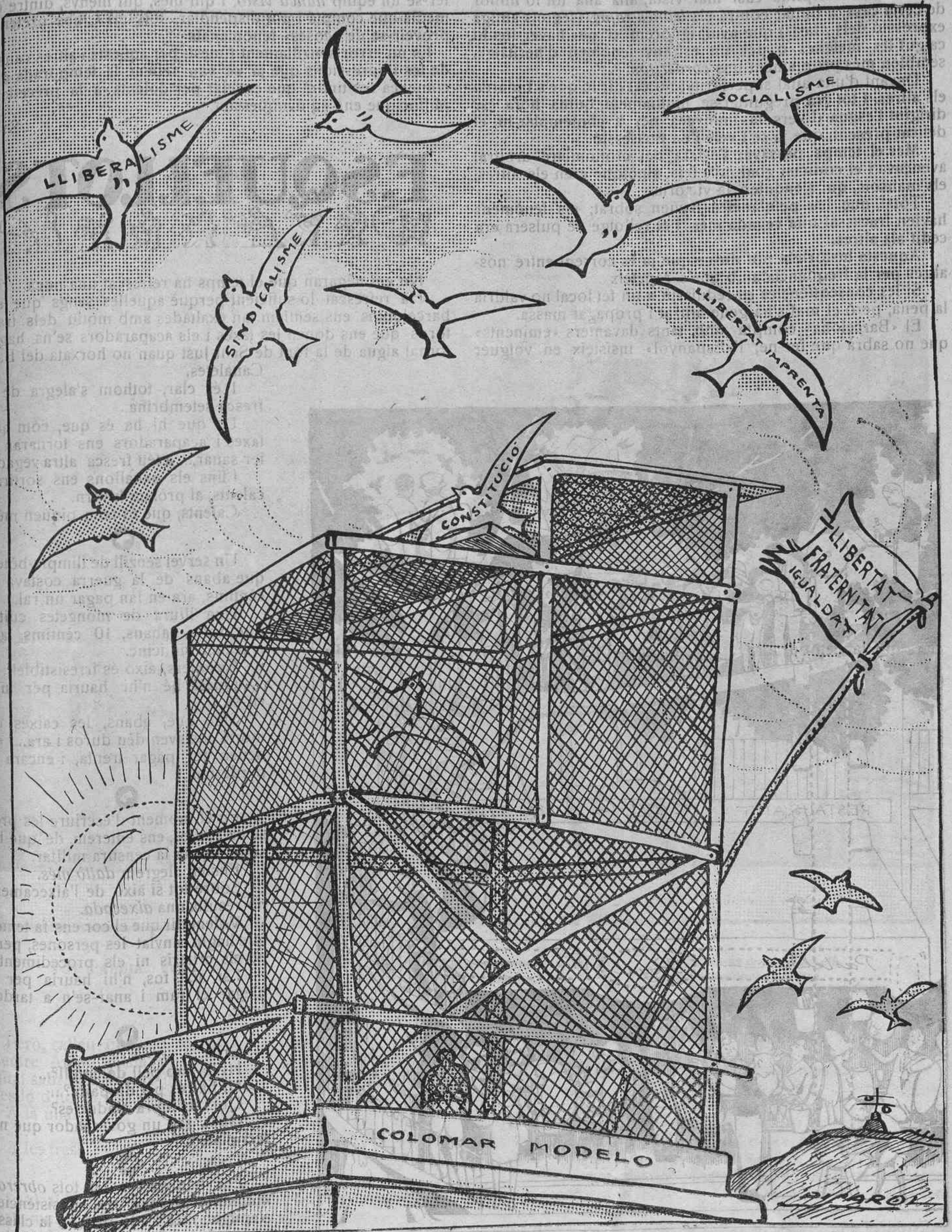
En futbol ja és sabut que'ls pressagis són de mal fer; casi sempre és l'equip més confiat i segur de la victòria qui s'emporta el fracàs.

Qui no sap aquella vella historieta de les copes i del porró de Vilafranca? Se jugaven onze copetes d'argent; els uns, ja abans de començar el partit tot era beure en copa, mes el resultat els fou advers i els altres els brindaren un porró per a calmar la sed que habien demostrat durant tot el partit.

Doncs diumenge passat ocorregué quelcom igual, per cert, entre els mateixos protagonistes i també en un poble de fóra.

Se disputaven onze relloctges de pulsera. Ignorem a quin límit exacte comença la Federació Anglesa a distingir entre l'amateur i el professional, encara que aquí s'hauria de fer una classificació especialíssima. Mes, en fi, no discutim els premis. A més, un relloctge de pulsera és de per sí un atractiu i fins pot justificar un partit interessant, brut, etc.

Per aital premi tots els fenòmens es movilitzen i en efec-

ELS COLOMS

Tant de temps engabiats, una voladeta ja els hi convenia.

te, amb una disciplina casi mai vista, allà anà tot lo millor de certa casa, a lluitar contra els *leones rojos* (segons antiga expressió dels diaris) que avui, ignorem si per haver-los-hi caigut les melenes o per un estrany fenomen d'heritatge, semblen més propiament uns *corderitos*.

Davant d'una aital superioritat no cal dir lo que's bufaren els altres. I tot era preguntar-se mutuament, quina hora és? dirigint l'esguard vers la munyeca per a contemplar-hi el delicat present, que ja se'l veien en possessió.

Mes el temps passava; l'esfera del cronòmetre arbitral avançava i el codiciat goal no's feia, sinò que eren els altres, els mansois, qui s'enduien la victòria.

Total, que les petulàncies havien sobrat; els fenòmens havien fracassat una vegada més i el rellotge de pulsera era cedit als altres.

Aquesta historieta pot dir-se que ja és corrent entre nosaltres per la freqüència amb que's repeteix.

Si les conseqüències es reduïssin a un fet local no valdria la pena, però el mal s'ha generalitzat i propagat massa.

El «Barcelona» compta amb tants davanters «eminentes» que no sabrà què fer-ne; l'«Espanyol» insisteix en volguer

fer-se un equip *nunca visto*; i qui més, qui menys, dintre els medis que compta i pot dispendiar, tots els Clubs pretenen proveir-se de «coses» fenomenals

Es un error senzillament funest; per aquesta i altres causes de les impressions que ja se van rebent, la temporada que comença res tindrà que envejar per dolenta a la precedent. Millor que ens equivoquéssim.

STOP

ESQUELLOTS

No em negaran que el temps ha refrescat una mica.

Ha refrescat lo suficient perquè aquelles sangs que els barcelonins ens sentíem tan exaltades amb motiu dels trastorns que ens donen les taxes i els acaparadors se'ns hagin tornat aigua de la font de Sant Just quan no horxata del Bar-Canaletes.

I és clar, tothom s'alegra de la fresca setembrina.

Lo que hi ha és que, com que taxes i acaparadors ens tornaran a fer sauar,... adéu fresca altra vegada!

I fins els panallons ens sortiran calents, al pròxim hivern.

Calents, que és com piquen més.

Un servei senzill de llimpia-bòtes, que abans de la guerra costava 15 cèntims, ara en fan pagar un ral.

Una lliura de mongetes cuites que valia, abans, 10 cèntims, ara n'acanen vinticin.

Cavallers, això és irresistible!

Quasi bé n'hi hauria per morir-se...

Sinó que, abans, les caixes de morts costaven deu duros i ara... en deuen fer pagar trenta, i encara hi perderiem.

En el moment d'escriure les presents ratlles, ens enterem de que ha sigut alçada la censura militar.

Ens en alegrem *dallò més*.

Sobre tot si això de l'aixecament no resulta una *aixecada*.

Volem dir que el cor ens fa temer que hagin canviat les persones, però no els criteris ni els procediments.

I si així fos, n'hi hauria per a plegar el ram i anar-se'n a tardorajar.

Crits:

Hi ha cap pell de conill?...

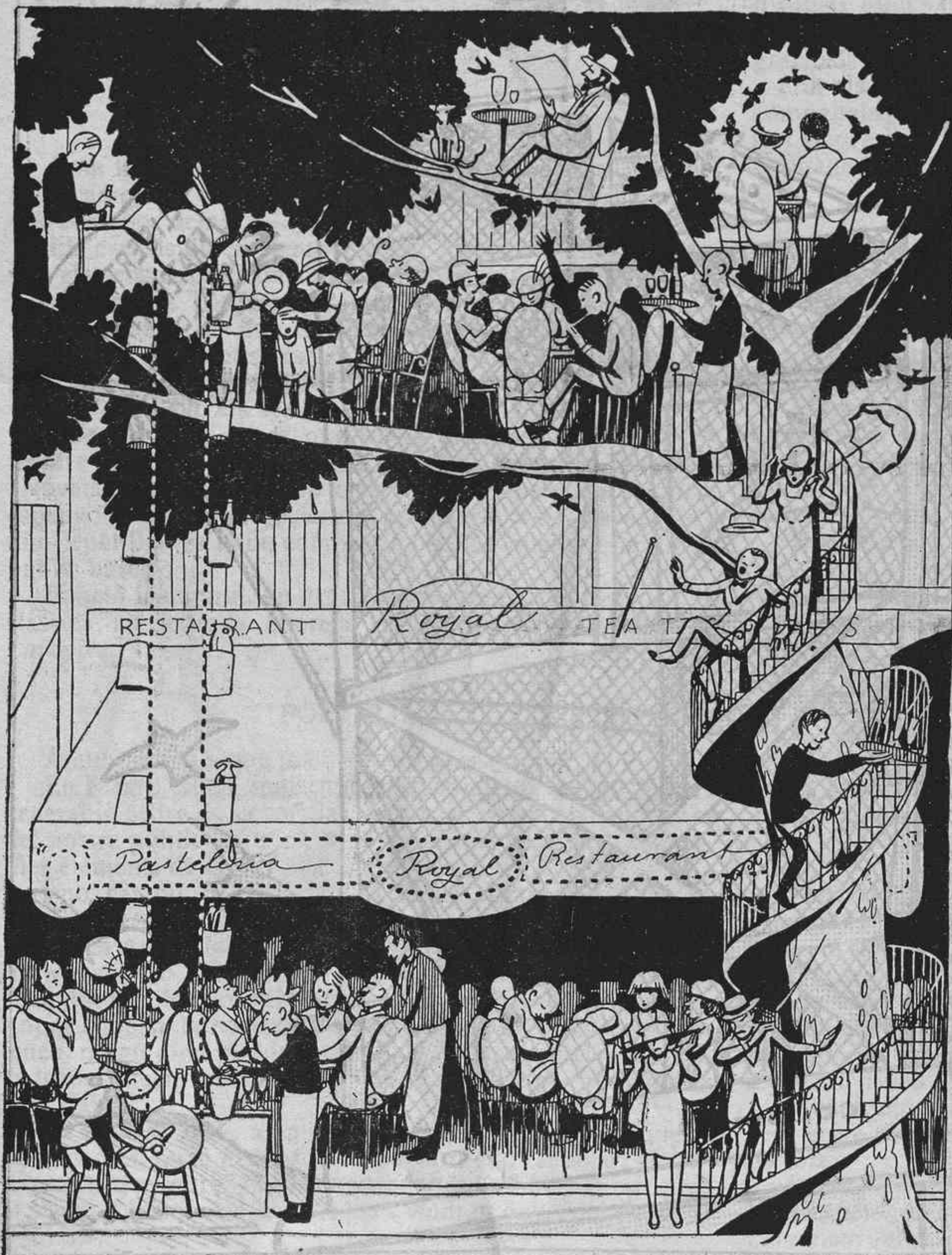
Hi ha res pel drapaire?...

Qui... compra maduixes?

Qui... sap un governador que no faci planxes?

Ens haurem de fer tots *obreros manuales* perquè les subsistències s'apugen més cada dia, i a la classe mitja, dependents, empleats, periodistes, etc., ningú es cuida d'augmentar-li el sou.

PROJECTES PER A LA CANÍCULA... DE L'ANY VINENT

Sistema per a aprofitar els plàtans de la Rambla.

tant de temps engorjats, una volatella és a la conyenta.

TOT S'APUJA... FINS L'AIGUA

Un augment que la «Pubilla»
per fi tindrà de pagà...

i tractant-se d'aigua, és clà,
algú es mullarà l'ermilla.

Però, calieu que ara tornarà a exercir el tant enyorat «Centre Autonomista de Dependents», i aqueixa patriòtica entitat sabrà posar a rotllo als burgesos que encara *baden* en qüestió d'hores i de remuneració.

A la una?...

.....
A les tres!

L'Alcalde ha sospès d'empleu i de sou a trentatres empleats municipals que no prestaven el degut servei.

I es diu que n'hi han seixanta més als quals els correrà igual sort, perquè són dels que cobren i no treballen.

Ja veuen: en conjunt, norantatres sangoneres que xuclaven de la caixa, sense *pencar*.

Això sense comptar-hi els senyors regidors, que tampoc fan gaire feina...

Però... ai!... tens raò, que aquests *no cobren*...

Dilluns, dia primer de setembre, se inaugurarà la nova línia postal-aèria «Toulouse-Casablanca», amb escala a Barcelona.

Per cert que el ministre demanà a les autoritats de Barcelona que anessin a rebre a l'aviador, i aquest arribà tant d'horeta que encara no hi havia ningú al camp.

Vès què li costava d'entornar-se'n, anar-se'n a esmorzar a Caldetes i tornar a l'hora convinguda.

Així hauria fet quedar bé a tothom, fins als que es lleven a les deu.

EN ZANETTI I EL SENYOR PUIG

—Enfill's amb mi sense por, i allavors si que podrà dir que és un personatge d'altura

Per fi ens han aixecat l'estat de guerra!
Nunca es tarde cuando llega, que diuen els que parlen l'«armoniosa» llengua d'En Cervantes i de l'Amado.

I diuen que anirem tan bé, que el diari ho porta, En Sánchez Toca ho diu i el nostre flamantísim Sanxo ho confirma.

Oh, immortal rei Herodes! Quants en vares deixar en la pobre Espanya!

○ com diu la Bíblia: *Stultorum numerus infinitus est.*

Coses de la Diputació:

Entrem al Palau de la Generalitat i d'En Puig i Cadafalch, el nou capitost dels nostres «almogàvers» i, a l'entrar al saló

de sessions, veiem que hi treballen uns quants mestres fusters.

—Què carai fan aquests operaris?—preguntem al insigne i quasi immortal Pere Vives, el més tranquil i trempat (com el japonès del *Ki-ki-ri-ki*) dels ordenances d'aquella casa.

—Res—contesta En Vives,—és que estan aixamplant un *escaño* per a que hi pugui seure En Pérez de Rozas.

En què's diferencien les dones, dels rellotges?

En que els rellotges recorden a l'home les hores; i les dones les hi fan oblidar.

Antoni López
 Impressor

Impressions comercials
 Treballs de totes menes

Olm, 8, interior
 Telèfon 4115 A

El mejor disolvente de los uratos
 Acepta de las vías urinarias
 Oólicas nefríticas
 Reuma articular
 Nefritis
 Rifus
 Gota

UROMETINA
 LAMBIOTTE HERMANOS
 Urotropina - Hexametileno tetraaminato

PÍDASE
 folleto explicativo. Muestras a los señores médicos
 Agte gen.: S. NAVARRO
 Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
 BARCELONA

Si teniu el cabell malalt gasteu

CAPILAR AMERICANO

Exit grandióss contra la CAIGUDA DEL CABELL
 Activa ràpidament la SORTIDA I CREIXEMENT
 IMPEDINT INSTANTÀNIAMENT LA CAIGUDA.

Preu: 6'50
 pessetes estolx

Se ven a totes les Perfumeries i Drogueries
 DIPÒSIT GENERAL:
 J. ICART, Clarís, núm. 10.—BARCELONA

MAPA DE EUROPA

Rectificadas sus fronteras con arreglo al TRATADO DE PAZ firmado en Versalles el 28 de junio de 1919

Además de los límites de las grandes potencias que han sufrido variación con motivo de la cesión de territorios, se consignan en este mapa las demarcaciones de todas las pequeñas nacionalidades que han recobrado su independencia. — Figura en este mapa la red completa de todos los ferrocarriles de Europa y el número de habitantes de las poblaciones de más de 10,000

Nuestro MAPA DE EUROPA mide 70 x 93 impreso a cuatro colores sobre un magnífico papel fabricado exprofeso.

SE VENDE EN TODAS LAS LIBRERÍAS DE ESPAÑA AL PRECIO DE: **2'50 pesetas**

PERE COROMINAS

Les Gràcies de l'Empordà

Preu una lliura catalana (2'65 ptes.)

PÍO BAROJA

CUENTOS

Ilustrados por Agustín

Pesetas 1 75

SANTIAGO RUSIÑOL

JARDINS D'ESPANYA

Pesetes 20

L'alegre cantaire

LLETRA I MUSICA DE
LLUISA DENIS DE RUSIÑOL

Un magnífic album relligat

Pesetes 10

G. LEO

Los pequeños al Sol

Higiene por la helioterapia

Un tomo, pesetas 3'50

El libro del

Amor sin peligros

Por el Dr. Galtier y Tutor

Pesetas 3

Medicina casera

REMEDIOS QUE CURAN

Pesetas 1

EN PRENSA

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE ENCICLOPEDIA DE LA VIDA PRÁCTICA, PARA 1920

Pueden nuestros corresponsales formular pedido.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíis, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebalxes.

LA CARESTIA DEL TABAC

Efecte que aviat causarà als barcelonins l'home feliç que encara tingui uns quants «pitillos» per a fumar.